

CHECKLIST
toegankelijkheid van
bestaande woningen

14 januari 2018

Bouw
Advies
Toegankelijkheid

CHECKLIST toegankelijkheid van bestaande woningen

Een uitgave van   Bouw Advies Toegankelijkheid
Sjanghaidreef 1
3564 JN Utrecht
telefoon   06 50 846 154
e-mail   batutrecht@telfort.nl
web   www.batutrecht.nl

Auteur   J.J.M. Haug

Datum   1e versie   19 juni 2007
                          5^e versie   14 januari 2018

Inhoud

Inleiding	3
VOORBEELD VAN EEN INGEVULD BLAD VAN DE CHECKLIST	1
CHECKLIST.....	2
TERMEN.....	8
Hellingshoeken	9
BIJLAGE	1
Buitenruimte (balkon/terras)	2
Scotmobielstalling.....	3

Inleiding

Met behulp van deze checklist kan men het niveau van toegankelijkheid van bestaande woningen screenen. De toegankelijkheid wordt geïnclassificeerd met behulp van sterren. De checklist geeft tevens een indicatie van welke aanpassingen nodig zijn om een woning hoger te classificeren.

Het doel van het sterrenstelsel is dat gemeenten en woningbouwcorporaties in kaart kunnen brengen wat de toegankelijkheid is van de woningen. Hierdoor wordt duidelijk hoeveel en welke woningen er beschikbaar zijn voor rolstoelgebruikers, rollatorgebruikers en zorgbehoevenden. Er kunnen maximaal 5 sterren toegekend worden aan een woning.

De onderverdeling van sterren is:

Eén ster	(*)	Nultrap woning
Twee sterren	(**)	Rollator bezoekbaar
Drie sterren	(***)	Rolstoel bezoekbaar
Vier sterren	(****)	Rolstoel woonbaar
Vijf sterren	(*****)	Zorg

Deze checklist is in 2007 in opdracht van de gemeente Wijk bij Duurstede door CliëntenBelang Utrecht (nu BAT) ontwikkeld. In 2009 is door studenten ergotherapie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen onderzoek gedaan naar de betrouwbaarheid en validiteit.

In 2017 heeft BAT de checklist nogmaals bijgesteld naar aanleiding van een onderzoek dat in opdracht van WOONSTAD Rotterdam is verricht.

Uit onderzoek van Ieder(in), NPCF en het Landelijk Platform GGz (rapport '[Onder de Pannen](#)') blijkt dat de bruikbaarheid buitenruimten als balkons en tuinen voor bewoners van bijzonder belang is. In het huidige sterrenstelsel is deze voorziening niet opgenomen. Ook ontbreken gegevens over scootmobielstallingen. In de bijlage vindt u een voorstel van BAT om de toegankelijkheid van buitenruimten en scootmobielstallingen aan te geven met sterren.

Werkwijze

Om de checklist valide te kunnen afnemen is het noodzakelijk om u te houden aan de onderstaande werkwijze. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de uitkomsten betrouwbaar zijn. Duur afname: 30 minuten.

Een woning kan zowel beoordeeld worden als deze bewoond als wanneer deze woning leeg staat.

Toepassing op alle vragen:

1. Beantwoord altijd alle vragen.
2. Maak foto's ter verduidelijking en ondersteuning voor in het verslag.
3. Bekijk goed per vraag of het om een woongebouw of om een woning gaat.
4. Start bij voorkeur bij de eerste vraag.
5. Lees de vraag zorgvuldig.
6. Omcirkel het juiste antwoord, 1 antwoord is mogelijk.
7. Schrijf in de daarvoor bestemde kolom de opgemeten maten.
8. Als het antwoord 'nee' is. Bepaal (indien er een + teken in de kolom staat) of een aanpassing mogelijk is (zie het voorbeeld van de ingevulde checklist).
Als er een aanpassing mogelijk is omcirkel dan ook het + teken.
Beschrijf welke aanpassing mogelijk is.

*Om doorgangen te meten, bijvoorbeeld deuren of gangen is het noodzakelijk om de smalste punten van de doorgang te meten. Hierbij moet altijd vanaf de binnenkant van de deur gemeten worden (als deze openstaat).

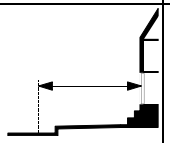
VOORBEELD VAN EEN INGEVULD BLAD VAN DE CHECKLIST

Let op: de vragen moeten met ja, n.v.t. of nee beantwoord worden. Omcirkel het juiste antwoord, slechts 1 antwoord is mogelijk.

voorbeeld

Van een bestaande woning zijn de volgende gegevens verzameld:

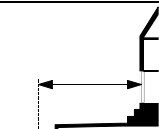

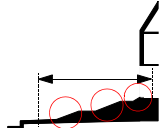
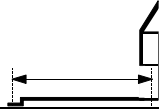
- 1 De hellingshoek van oprit tussen de rijbaan en het voetpad/trottoir is 1 : 10 en voldoet.
- 2 De oprit is 820 mm breed.
- 3 Het toegangspad naar de woning is 700 mm breed. Het heeft aan beide kanten wel 120 mm over wat nu tuin is.

A	B	No	Checklist voor bestaande woningen (verbeterd sterrensysteem)	geen ster	nultrede	rollator	rolstoel	rollator +	zorg	aanpasbaar	maten
					woning	bezoekbaar	bezoekbaar	woonbaar			
					X	XX	XXX	XXXX	XXXXX		
1	01	01	De hellingshoek van opritten in de looprouten tussen de rijbaan en het voetpad/trottoir voldoen.			nee			ja/nvt	+	
1	02	02	Deze opritten zijn tenminste 800 mm breed.				nee		ja/nvt	+	820 mm
1	03	03	Het toegangspad buiten tot de voordeur van de woning óf tot de entree van het woongebouw is tenminste 900 mm breed (exclusief opritten, hekken en deuren). 		nee				ja	+	700 mm huidige situatie. 120 mm aan beide zijden beschikbaar

- De eerste kolom met een markering is bepalend voor het niveau. In dit geval is er sprake van een 1 ster. _____
- Wanneer het probleem aanpasbaar is kan men het haalbare niveau aangeven. In de kolom 'aanpasbaar' kan men aangeven om wat voor aanpassing het gaat. _____
- In de laatste kolom wordt de bestaande situatie omschreven. _____

CHECKLIST

Let op: Als de maten kloppen maar de veiligheid in het geding is, voldoet een voorziening niet en is het antwoord 'nee'! (geef wel aan wat er onveilig is).

A	B	No	Checklist voor bestaande woningen (verbeterd sterrenstelsysteem)	geen ster	nultrede woning	rollator bezoekbaar	rolstoel bezoekbaar	rollator + rolstoel woonbaar	zorg	aanpasbaar	maten
					X	XX	XXX	XXXX	XXXXX		
1	01	01	De hellingshoek van opritten in de looproute ¹ tussen de rijbaan en het voetpad/trottoir voldoen ² .		nee				ja / nvt	+	
1	02	02	Deze opritten zijn tenminste 800 mm breed ³ .		nee				ja / nvt	+	
1	03	03	Het toegangspad tot de voordeur van de woning óf tot de entree van het woongebouw is tenminste 900 mm breed ⁴ (exclusief opritten, hekken en deuren). 		nee				ja	+	
1	05	04	Drempels in de looproute tot de voordeur van de woning zijn maximaal 20 mm hoog. 		nee				ja	+	
1	04	05	De hellingshoek van hellingen in de looproute tot voorbij de voordeur van de woning voldoen. 		nee				ja / nvt	+	
1	09	06	De smalste doorgang tot <u>voorbij</u> de voordeur van de woning is minimaal 800 mm breed ⁵ . 		nee				ja / nvt	+	
3	03	07	DEZE VRAAG GAAT OVER HET WOONGEBOUW, WANNEER ER GEEN SPRAKE IS VAN EEN WOONGEBOUW, VUL NVT IN! Alle deuren in de looproute vanaf de entree van het woongebouw tot de woning zijn voorzien van een deurautomaat of staan permanent open. Opmerking. <i>Het gaat o.a. om toegangsdeuren van het woongebouw, de gangdeuren, liftdeuren en galerijdeuren.</i>				nee		ja / nvt	+	

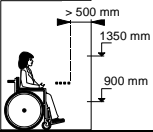
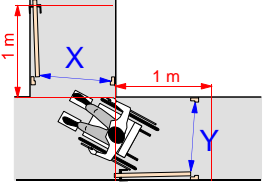
¹ Opritten die zich ver buiten de logische looproute bevinden zijn ongeschikt.

² Het beheer van voetpaden is meestal de verantwoordelijkheid van een gemeente.

³ Deze maat is gebaseerd op de vrije doorgang voor deuren van 800 mm die voor 1993 in 'Geboden Toegang' toelaatbaar werd geacht.

⁴ 900 mm is smal maar wel bruikbaar en wordt in bestaande richtlijnen NEN 1814 en het Handboek voor Toegankelijkheid als toelaatbare breedte genoemd bij puntvernauwingen.

⁵ Deze maten zijn gebaseerd op bestaande gebouwen. Voor 1993 was in 'Geboden Toegang' een vrije doorgang van 800 mm toelaatbaar. Omdat veel bestaande gebouwen van voor 1993 dateren en omdat de meeste rolstoelen smaller zijn dan 800 mm wordt deze maat hier gehanteerd.

A	B	No	Checklist voor bestaande woningen (verbeterd sterrensysteem)	geen ster	nultrede	rollator	rolstoel	rollator +	zorg	aanpasbaar	maten
					woning	bezoekbaar	bezoekbaar	rolstoel woonbaar			
					X	XX	XXX	XXXX	XXXXX		
0	01	08	De entree, de woonkamer en het toilet <ul style="list-style-type: none"> bevinden zich op de begane grond of er is een lift⁶ of een stoeltjeslift⁷ waarmee de ruimtes bereikbaar zijn. 	nee					ja	+	
2	01	09	De entree, de woonkamer en het toilet <ul style="list-style-type: none"> bevinden zich op de begane grond of er is een lift⁸ aanwezig waarmee de ruimtes bereikbaar zijn (kooilift, trapplateaulift of hefplateaulift). Let op: een stoeltjeslift is in dit geval ongeschikt !			nee			ja / nvt		
3	01	10	De entree, de woonkamer, het toilet*, de keuken, de slaapkamer* en de doucheruimte <ul style="list-style-type: none"> bevinden zich op de begane grond of er is een lift aanwezig waarmee de ruimtes bereikbaar zijn (kooilift, trapplateaulift of hefplateaulift). Let op: een stoeltjeslift is in dit geval ongeschikt ! * = meest toegankelijk				nee		ja / nvt		
2	02	11	WANNEER ER GEEN LIFT IS VUL DAN NVT IN ! De bovenstaande lift ⁹ is rolstoelaangepast en voldoet aan de volgende eis: <ul style="list-style-type: none"> Een kooilift of hefplateaulift heeft een vrij vloeroppervlak dat tenminste 1,05 m breed en 1,35 m diep is. Een trapplateaulift heeft een vrij vloeroppervlak van tenminste 0,8 x 1,1 m. Let op: een stoeltjeslift is in dit geval ongeschikt !			nee			ja / nvt		
3	02	12	WANNEER ER GEEN LIFT IS VUL DAN NVT IN ! De bedieningsknoppen van liften zijn geschikt voor rolstoelgebruikers. <ul style="list-style-type: none"> hoogte tussen 0,9 en 1,35 m en tenminste 0,5 m uit inwendige hoeken. 				nee		ja / nvt		
2	04	13	Bij bochten vanaf de entree van het woongebouw én de entree van de woning tot <u>in</u> de woonkamer en tot <u>voor</u> de toiletdeur is manoeuvreerruimte voor een rolstoel. Voor de manoeuvreerruimte geldt : X + Y is groter of gelijk aan 1,95 m (het smalste stuk binnen één meter voor en na de bocht meten). 			nee			ja / nvt	+	

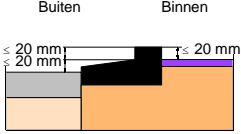
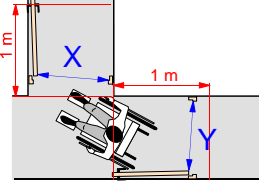
⁶ De lift is geschikt voor het vervoeren van een persoon. Aan de maatvoering van de lift worden geen specifieke eisen gesteld.

⁷ Bij een rollator toegankelijke woning kan het voorkomen dat het toilet en de slaapkamer zich op een verschillende verdieping bevinden. In dat geval wordt ervan uitgegaan dat een po-stoel een adequate voorziening is.

⁸ Hierbij is uitgegaan van een rolstoelgebruiker die geen sta-functie meer heeft.

⁹ Een rolstoel heeft een gebruiksruimte van 0,9 x 1,2 m. Een lift met een binnenmaat van 1,15 x 1,35 m voor 1993 genoemd in 'Geboden Toegang' is geschikt voor deze doelgroep. Scootmobielen kunnen wel 1,5 m lang zijn en passen niet in deze liften. Tegenwoordig eist het Bouwbesluit is bij nieuwe woongebouwen een lift van 1,05 x 2,05 m.

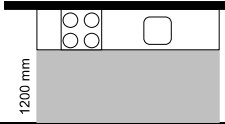
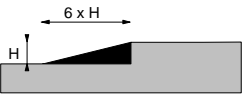
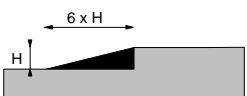
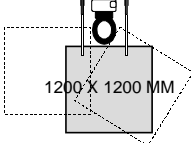
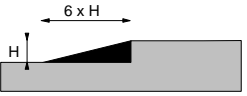
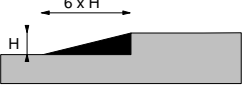

		No Checklist voor bestaande woningen (verbeterd sterrensysteem)					geen ster	nultrede woning	rollator bezoekbaar	rolstoel bezoekbaar	rollator + rolstoel woonbaar	zorg	aanpasbaar	maten
								X	XX	XXX	XXXX	XXXXX		
1	06	14	De drempel aan de buitenzijde van de voordeur van de woning is maximaal 2 x 20 mm hoog ¹⁰ . Opmerking Voor de afwatering van het kozijn en de aansluiting met het straatwerk mag 20 mm extra worden gerekend (totaal 40 mm).									ja	+	
1	07	15	De drempel aan de binnenzijde van de voordeur van de woning is maximaal 20 mm hoog. Opmerking Wanneer er bij een leegstaande woning er géén vloerafwerking (parket, vinyl, plavuizen, graniet e.d.) aanwezig is, moet u 10 mm aftrekken van de hoogte van de gemeten drempels. Dit geldt voor alle drempels in de woning !					nee				ja	+	
2	03	16	De vrije doorgang in de looproute vanaf de entree van de woning tot voor de toiletruimte en tot in de woonkamer is tenminste 800 mm breed (gangen en deuren).					nee				ja	+	
3	05	17	De vrije doorgang in de looproute vanaf de entree van de woning tot in de woonkamer, het toilet, de keuken, de slaapkamer en de doucheruimte is tenminste 800 mm breed (gangen en deuren). Opmerking wanneer er meerdere toiletruimten zijn ga dan uit van de meest toegankelijke ruimte.						nee			ja	+	
3	04	18	Bij bochten in de gang naar de woonkamer, het toilet, de keuken, de slaapkamer en de doucheruimte is manoeuvreerruimte voor een rolstoel. Voor de manoeuvreerruimte geldt : X + Y is groter of gelijk aan 1,95 m (het smalste stuk binnen één meter voor en na de bocht meten). Opmerking Meubilair zoals bedden en kasten kunnen ook bepalend zijn !							nee		ja	+	
1	08	19	Drempels na de entree van de woning tot voor de toiletruimte en tot in de woonkamer zijn maximaal 20 mm hoog ¹¹ .					nee				ja	+	
3	06	20	Drempels na de entree van de woning tot in de keuken en tot in de slaapkamer zijn maximaal 20 mm hoog.						nee			ja	+	

¹⁰ Bij veel bestaande woningen is een hoogteverschil van minder dan 20 mm hoogte tussen de onderdorpel en de bestrating niet realiseerbaar, omdat de sponning zelf al 15 a 20 mm diep is. Daarom is gekozen voor een alternatief.

¹¹ Een drempel van 20 mm is wel conform de bestaande richtlijnen, maar is voor een dagelijkse rollator- of rolstoelgebruiker eigenlijk te hoog. Een aanpassing in de vorm van een olopdorpel is wenselijk.

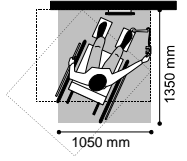
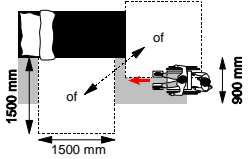
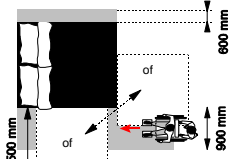

A	B	No	Checklist voor bestaande woningen (verbeterd sterrensysteem)	geen ster	nultrede	rollator	rolstoel	rollator +	zorg	aanpasbaar	maten
					woning	bezoekbaar	bezoekbaar	rolstoel woonbaar			
					X	XX	XXX	XXXX	XXXXX		
3	16	21	In de keuken ¹² is voor het aanrecht een vrije ruimte van minimaal 1,2 m voor de gootsteen en het kookpunt.				nee		ja	+	
3	07	22	De drempel ¹³ aan de buitenzijde van de toiletdeur van het meest toegankelijke toilet is: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 20 mm hoog of • maximaal 70 mm hoog en voorzien van een oplopendorpel met een helling niet steiler dan 1 : 6. 				nee		ja	+	
3	08	23	De drempel aan de binnenzijde van de toegangsdeur van de toiletdeur meest toegankelijke toilet is: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 20 mm hoog of • maximaal 40 mm hoog en voorzien van een oplopendorpel met een helling niet steiler dan 1 : 6. 				nee		ja	+	
3	09	24	In de ruimte waar zich het meest toegankelijke toilet bevindt, is aansluitend op de closetpot ¹⁴ een obstakelvrije ruimte van 1,2 x 1,2 m.				nee		ja	+	
3	10	25	In de ruimte waar zich het meest toegankelijke toilet bevindt is een vrije ruimte van 1,5 x 1,5 m (deze mag 0,3 m onder de wastafel doorlopen).				nee		ja	+	
3	11	26	De drempel aan de buitenzijde van de douchedeur is: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 20 mm hoog of • maximaal 70 mm hoog en voorzien van een oplopendorpel met een helling niet steiler dan 1 : 6. 				nee		ja	+	
3	12	27	De drempel aan de binnenzijde van de douchedeur is: <ul style="list-style-type: none"> • maximaal 20 mm hoog of • maximaal 40 mm hoog en voorzien van een oplopendorpel met een helling niet steiler dan 1 : 6. 				nee		ja	+	

¹² In de bestaande richtlijnen wordt er van uitgegaan dat het aanrecht onderrijdbaar is en dat de vereiste draaicirkel iets onder het aanrecht doorloopt. Dit is mogelijk wanneer er voor het aanrecht een vrije ruimte is van 1,2 m.

¹³ Bij veel bestaande woningen is er een hoogteverschil tussen de badkamervloer en de aansluitende vloeren. Een hoogteverschil van minder dan 20 mm is wenselijk maar in veel bestaande woningen niet te realiseren. Hoogteverschillen mogen worden overbrugd met oplopendorpsels, maar binnen een woning ontstaan door de beperkte manoeuvreerruimte snel problemen. Er is gekozen voor een hellingshoek die ook in 'Geboden Toegang 1993' werd gehanteerd van 1 : 6. Er is gekozen voor een maximale hoogte van 70 mm. Dit is erg hoog, maar laat nog net de mogelijkheid toe om een natte cel aan te brengen in bestaande woningen met houten vloeren.

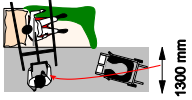
¹⁴ De huidige normen stellen dat er een transfer moet kunnen plaatsvinden vanuit een rolstoel direct naast en recht voor de closetpot. In bestaande situaties komt het zelden voor dat er direct naast de closetpot ruimte is voor een rolstoel. Uit onderzoek van de TU Delft blijkt dat vrijwel alle transfers plaats vinden schuin voor de closetpot ('Ruimte voor toegankelijkheid' van dhr D.J.M. van der Voordt). Daarom is voor bestaande woningen gekozen voor een minimum variant.

		No Checklist voor bestaande woningen (verbeterd sterrenstelsel)		geen ster	nultrede woning	rollator bezoekbaar	rolstoel bezoekbaar	rollator + rolstoel woonbaar	zorg	aanpasbaar	maten	
A	B				X	XX	XXX	XXXX	XXXXX			
3	13	28	De douchevloer ¹⁵ loopt gelijkmatig af naar de afvoerput (abrupte hoogteverschillen zijn maximaal 10 mm hoog).				nee		ja	+		
3	14	29	Onder de douchekop is een vrije ruimte van 1050 x 1350 mm.				nee		ja	+		
3	15	30	In de doucheruimte is een vrije ruimte van 1,5 x 1,5 m (deze mag 0,3 m onder de wastafel doorlopen).				nee		ja	+		
3	17	31	Kruis aan wat voor soort slaapkamer beschikbaar is voor een rolstoelgebruiker, ☐ 1 pers slaapkamer ☐ 2 pers slaapkamer Voor de maatvoering dient u uit te gaan, <ul style="list-style-type: none"> • bij een 1 pers slaapkamer van een bed 0,9 x 2,1 m. • bij een 2 pers slaapkamer van een bed 1,8 x 2,1 m. → Alleen bij 3 x 'ja' op de onderstaande vragen voldoet dit onderdeel aan 5 sterren !				nee		ja	+		
3	18	31a	• aan één zijde van het bed is tenminste 0,9 m vrije ruimte realiseerbaar. In geval van een 2 pers slaapkamer moet tegelijk 0,6 m vrije ruimte aan de andere zijde van het bed realiseerbaar zijn.	ja / nee							+	
3	19	31b	• in de slaapkamer is een vrije ruimte van 1,5 x 1,5 m realiseerbaar ¹⁶ .	ja / nee							+	
3	20	31c	• de bovenstaande manoeuvreerruimten zijn vanaf de slaapkamerdeur bereikbaar via een verkeerstrook die 0,9 m breed is.	ja / nee							+	

¹⁵ Een douchebak is ongeschikt voor mensen met een beperkte loopfunctie.

¹⁶ In de literatuur spreekt men over een draaicirkel voor een rolstoel met een diameter van 1500 mm. Aangezien veel mensen moeite hebben om een cirkel te meten hanteren wij een vierkant van 1500 x 1500 mm.

		No Checklist voor bestaande woningen (verbeterd sterrensysteem)									
A	B	geen ster	nultrede woning	rollator bezoekbaar	rolstoel bezoekbaar	rollator + rolstoel woonbaar	zorg	aanpasbaar	maten		
4	01	32	Naast het bed is tevens een obstakelvrije ruimte realiseerbaar van 1,3 m voor een tillift ¹⁷ en voor een douche- toiletrolstoel.					nee	ja	+	
00	02	33	Deze vraag is alleen om vast te stellen of er sprake is van een nultredewoning. NIET MEENEMEN IN BEOORDELING OVERIGE STERREN !								
00	03	33a	De keuken, de slaapkamer en de doucheruimte	nee	ja				+		
			<ul style="list-style-type: none"> bevinden zich op de begane grond of er is een <u>lift</u>¹⁸ of een <u>stoeltjeslift</u>¹⁹ waarmee de ruimtes bereikbaar zijn. 								

¹⁷ Benodigde breedte uit 'Betere Werkrumte' Bouwsteen O-10 en Bouwsteen O

¹⁸ De lift is geschikt voor het vervoeren van een persoon. Aan de maatvoering van de lift worden geen specifieke eisen gesteld.

¹⁹ Bij een rollator toegankelijke woning kan het voorkomen dat het toilet en de slaapkamer zich op een verschillende verdieping bevinden. In dat geval wordt ervan uitgegaan dat een po-stoel een adequate voorziening is.

TERMEN

Overige termen	Definitie
Aanpasbaar	De prestatie "aanpasbaar" garandeert dat iedere dagelijkse gebruiker de voor hem bestemde onderdelen van een gebouwde voorziening onafhankelijk en gelijkwaardig kan bereiken en gebruiken, dan wel dat deze onderdelen door relatief eenvoudige bouwkundige ingrepen en/of additionele voorzieningen kunnen worden aangepast aan individuele behoeften.
Bezoekbaar	De prestatie "bezoekbaar" garandeert dat iedere bezoeker die onderdelen van een gebouwde voorziening waarvan bezoekers gebruik mogen maken, onafhankelijk en gelijkwaardig kan bereiken en gebruiken.
Bezoekersruimten	Ruimten die voor bezoekers van primair belang zijn om gebruik te maken van de woning. Dit zijn de entree, woonkamer en het toilet.
Bruikbaar	De prestatie "bruikbaar" garandeert dat iedere dagelijkse gebruiker de voor hem bestemde onderdelen van een gebouwde voorziening onafhankelijk en gelijkwaardig kan bereiken en gebruiken.
Draaicirkel	De cirkel waarbinnen een rolstoel/douche-toiletrolstoel moet kunnen manoeuvreren.
Drempel	(abrupt) Hoogteverschil.
Hefplateaulift	Een plateau bevestigd aan een verticale rails, waarmee een rolstoelgebruiker hoogteverschillen kan overbruggen.
Hellingshoek	De hoek (in procenten of in graden) die een helling maakt met een horizontaal vlak.
Kooilift	Een verticaal bewegende lift in een liftkoker
Kozijn	Een kozijn is een omranding voor een raam, deur, glasopening of een ander element.
Looproute	De route van de rijbaan tot de voordeur van de woning.
Oploopdorpel	Een geleidelijk oplopende dorpel om een hoogteverschil mee te overbruggen.
Oprit	Hellend oplopende weg, punt vanaf de toegangsweg naar het trottoir.
Primaire Leefruimte	De ruimten die een bewoner minimaal nodig heeft om gebruik te maken van de woning (woonkamer, toilet, keuken, slaapkamer en badruimte).
Stoeltjeslift	Een stoel bevestigd aan een rails langs de trap, waarmee men hoogteverschillen kan overbruggen. Deze lift is niet geschikt voor mensen die niet kunnen staan.
Tillift	In de checklist wordt uitgegaan van een passieve tillift. Een passieve tillift is een lift waarmee mensen die niet kunnen staan verplaatst kunnen worden van het bed naar een rolstoel.
Toegangspad	Pad vanaf het trottoir naar de ingang van de woning/woongebouw.
Trapplateaulift	Een plateau bevestigd aan een rails langs de trap, waarmee een rolstoelgebruiker hoogteverschillen kan overbruggen.
Verkeersstrook	De strook waarbinnen een persoon zich met een rollator en/of rolstoel zich moet kunnen verplaatsen.
Woongebouw	Gebouw of gedeelte van gebouw waarin zich twee of meer woonfuncties bevinden, die zijn aangewezen op één of meer gemeenschappelijke verkeersroutes.

Hellingshoeken

Handboek voor Toegankelijkheid & NEN 1814

Abrupte hoogteverschillen tot 20 mm (= 2 cm) hoogte zijn toelaatbaar.

Hoogteverschillen van meer dan 20 mm moeten met een helling of lift worden overbrugd.

Een helling bij voorkeur niet steiler is dan 1:25.

Wanneer niet aan de voorkeurselling kan worden voldaan kan de maximaal toelaatbare hellingshoek als volgt worden bepaald.

Hoogteverschil 0,05 m hellingshoek minder steil 1:6

Hoogteverschil 0,10 m hellingshoek minder steil 1:10

Hoogteverschil 0,25 m hellingshoek minder steil 1:12

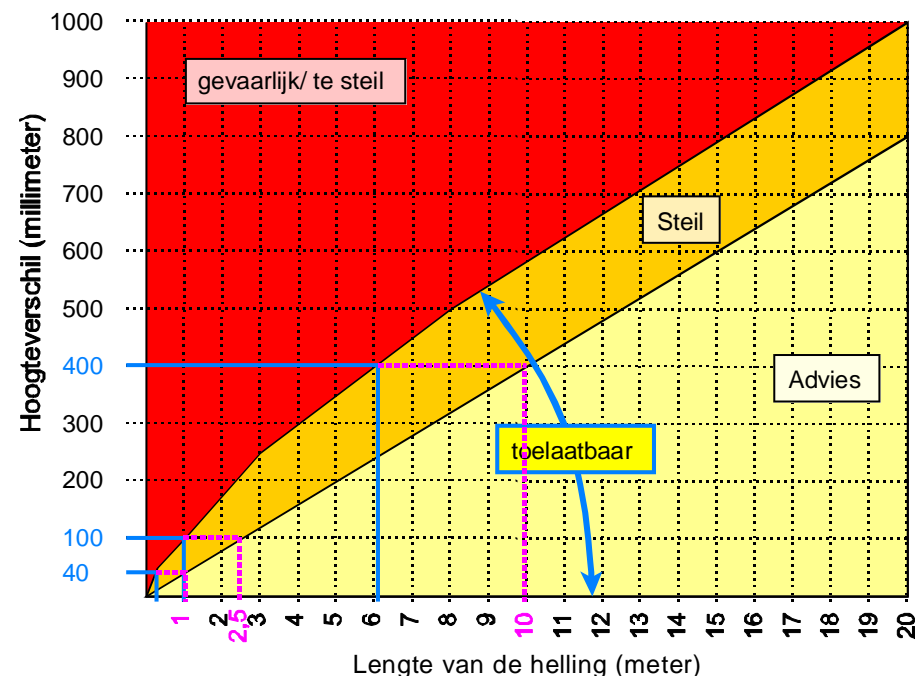
Hoogteverschil 0,50 m hellingshoek minder steil 1:16

Hoogteverschil 1,00 m hellingshoek minder steil 1:20

De vereiste hellingshoek voor tussenliggende hoogteverschillen mag worden bepaald door interpolatie.

Let op !

De bovenstaande hellingshoeken zijn grenswaarden en steil !.
Gebruik de grafiek om inzicht te krijgen in steilheid.

	<p>DREMPEL</p> <p>Een drempel heeft een hoogte van 40 mm. Er is dan volgens de tabel een lengte vereist van minimaal 0,4 m. De lengte is 0,45 m dus deze hellingshoek voldoet !</p>		<p>OPRIT</p> <p>Deze oprit heeft een hoogte van 0,10 m = 10 cm = 100 mm. Er is dan volgens de tabel een lengte vereist van minimaal 1,00 m. De lengte is 1,00 m dus deze hellingshoek van de oprit voldoet !</p>		<p>HELLINGBAAN</p> <p>Een hellingbaan heeft een hoogte van 400 mm. Er is dan volgens de tabel een lengte vereist van minimaal 5,3 m. De lengte is 2,80 m dus deze hellingshoek voldoet niet !</p>
<p>Let op.... 1m is het advies (zie de grafiek)</p>		<p>Let op..... 2,5 m is het advies (zie de grafiek)</p>		<p>Let op..... 10 m is het advies (zie de grafiek)</p>	

BIJLAGE

Buitenruimte (balkon/terras)

Uit onderzoek van Ieder(in), NPCF en het Landelijk Platform GGz (Rapport '[Onder de Pannen](#)') blijkt dat een toegankelijke tuin of een toegankelijk balkon, juist bij de woonruimte voor mensen met een beperking (waaronder veel ouderen), belangrijk is.

Binnen het huidige sterrenstelsel zijn de buitenruimte niet meegenomen.

Het is belangrijk dat woningzoekenden ook worden geïnformeerd over de toegankelijkheid van de buitenruimte.

BAT stelt voor om 2 niveaus onderscheiden.

2 sterren	Rollator bezoekbaar	Drempels zijn bij voorkeur niet aanwezig en in elk geval niet hoger dan 20 mm. Sleuven (inclusief de aansluiting met de toegangsdeur en de muren maximaal 20 mm breed. Er is een vrije draaicirkel van 1100 mm beschikbaar exclusief opstelruimte voor een tafel en 2 tuinstoelen. De rollator kan de buitenruimte bereiken en naast de dichtstbijzijnde plaats voor een tuinstoel of bank gereden worden.
3 sterren	Rolstoel bezoekbaar	Drempels zijn bij voorkeur niet aanwezig en in elk geval niet hoger dan 20 mm. Sleuven (inclusief de aansluiting met de toegangsdeur en de muren maximaal 20 mm breed. Er is een vrije draaicirkel van 1500 mm beschikbaar exclusief opstelruimte voor een tafel en 2 tuinstoelen. De rollator kan de buitenruimte bereiken en naast de dichtstbijzijnde plaats voor een tuinstoel of bank gereden worden.

Scootmobielstalling

Steeds meer ouderen die langer thuis wonen schaffen een scootmobiel aan, zodat zij in staat zijn om zich zelfstandig buitenshuis te verplaatsen. Een scootmobiel is een alledaags hulpmiddel uitermate geschikt om boodschappen te doen of een ommetje te maken. Voor een laagdrempelig gebruik is het van belang dat de scootmobiel dicht bij de woning geparkeerd kan worden en dat er geen obstakels in de route naar en vanaf de berging zijn.

BAT stelt voor om 2 niveaus onderscheiden.

1 ster	Scootmobiel met hulp	De stalling is beschermd tegen weersinvloeden en voorzien van een oplaadpunt en van verlichting. In de route vanaf de hoofdentree van het woongebouw zijn, <ul style="list-style-type: none"> • Deuren zonder drangers • Vrije doorgang is minimaal 800 mm • Drempels niet hoger dan 70 mm • Voor en achter deuren manoeuvreerruimte minimaal 2,1x2,1 m • Afstand vanaf de woning maximaal 100 m
4 sterren	Scootmobiel zelfstandig	De stalling is beschermd tegen weersinvloeden en voorzien van een oplaadpunt en van verlichting. In de stalling is ruimte voor het plaatsen van een rollator. In de route vanaf de hoofdentree van het woongebouw zijn, <ul style="list-style-type: none"> • Deuren voorzien van deurautomaten of die permanent open staan • Vrije doorgang is minimaal 900 mm • Drempels niet hoger dan 30 mm • Voor en achter deuren manoeuvreerruimte minimaal 2,1x2,1 m • Afstand vanaf de woning maximaal 100 m

Het stallen van scootmobielen in wooncomplexen die daarop niet zijn ingericht is een probleem. Vanuit het oogpunt van de gebruiker zelf, maar ook vanwege veiligheidsaspecten. Met name bij brand. Zo wil de gebruiker het liefst stallen direct in of bij de woning. De brandweer wil dat alle vluchtwegen openhouden en (zelf)ontbranding, bv. bij het opladen voorkomen. De omwonenden willen vooral geen last hebben van geparkeerde scootmobielen in gangen.

Veel bestaande complexen voorzien niet in voorzieningen voor het stallen en opladen van scootmobielen. Soms kan daar op relatief eenvoudige wijze alsnog in worden voorzien, wanneer sprake is van ruime gangen of halruimten. Soms kan een gemeenschappelijke ruimte hiervoor geschikt worden gemaakt. De brandweer stelt voornamelijk eisen aan het vrijhouden van vluchtwegen en aan de brandgevaarlijkheid van de scootmobielen zelf. Zie hiervoor de notitie '[Brandveilig stallen van scootmobielen in woongebouwen](#)', welke is opgesteld door de Veiligheidsregio Haaglanden.

In sommige complexen is op redelijk eenvoudige wijze te voldoen aan de eis met betrekking tot de breedte van vluchtwegen, veelal door het aanwijzen van verplichte, op de grond gemarkeerde vaste stallingsplekken. Het uitputtend volgen van de eisen met betrekking tot (zelf)ontbranding van opladende scootmobielen betekent echter het investeren in dure blusvoorzieningen en bouwkundige aanpassingen.

BAT: Bouw Advies Toegankelijkheid

De specialist in toegankelijkheid. Veel mensen met een beperking komen in hun dagelijks leven obstakels tegen: hoge stoepen zonder oprit, een trap naar de ingang van een gebouw, een gehandicapent toilet waar geen rolstoel in past. Veel van deze drempels/obstakels zijn eenvoudig en goedkoop te slechten. Bouw Advies Toegankelijkheid 'BAT' is er al vanaf 1990 in gespecialiseerd om hierover te adviseren. BAT werkt onafhankelijk en zonder winstoogmerk. We werken nauw samen met de doelgroep om de bruikbaarheid van onze adviezen te waarborgen.

De advisering van BAT kenmerkt zich door professionaliteit én jarenlange praktijkervaring. BAT werkt voor overheden, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, projectontwikkelaars, ondernemers, belangenorganisaties en particulieren.

U kunt bij BAT terecht voor

- **Advisering op maat**

Zowel bij nieuwbouw als bij verbouw kunt u BAT inschakelen voor een advies op maat. Dat wil zeggen: een advies dat past binnen de technische mogelijkheden én de financiële kaders. De advisering kan bestaan uit het beoordelen van:

- woningen en woongebouwen;
- bouw- en inrichtingsplannen;
- bestaande gebouwen;
- verbouwingsplannen;
- bestratingsplannen en plannen voor routes voor voetgangers en rolstoelgebruikers.

- **Richtlijnen voor de toegankelijkheid van ,**

- woningen en woongebouwen;
- openbare ruimten, zoals voetpaden en oversteekplaatsen;
- gebouwen met een publieksfunctie.

Onze richtlijnen zijn gebaseerd op bestaande normeringen van onder andere het Bouwbesluit, NEN 1814 en het Handboek voor Toegankelijkheid. Daarnaast zijn in onze richtlijnen de kennis en ervaringen verwerkt van onze toegankelijkheidsadviesing in de afgelopen 25 jaar. De combinatie van theorie én praktijk maakt onze richtlijnen uniek. We stellen de richtlijnen regelmatig bij, zodat u gegarandeerd de meest actuele versie heeft. De richtlijnen kunt u downloaden van de website www.batutrecht.nl .

Wilt u meer weten?

Neem gerust contact op. Wij zijn u graag van dienst. U kunt ook contact met ons opnemen voor een (vrijblijvende) offerte over een toegankelijkheidsadvies of -inventarisatie.

En wilt u een (gratis) abonnement op onze digitale nieuwsbrief ? Stuur ons een e-mail.

Toegankelijkheid is gemakkelijk (en goedkoper!) te realiseren als u BAT in een zo vroeg mogelijk stadium inschakelt.

